

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Lauku tīkls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Liellopi un teļi

27. - 28. aprīlī 2016., Briselē

Kopsavilkums

Skatoties uz liellopu gaļas tirgus situāciju, varam secināt, ka ES ir izveidojusies absurda situācija – ES ir ļoti augsti ražošanas standarti liellopu gaļai, ir nodrošināta izcelsmes izsekojamība, izpildītas vides prasības, kontrolēta lopbarības izcelsme un sastāvs utt. un šo liellopu gaļu ES eksportē uz vietām, kur nav gandrīz pilnīgi nekādu standartu ražošanai un prasību patērētājam, savukārt no otras puses pieļauj, ka ES tiek ieviesta liellopu gaļa no Latīņamerikas, kur ražošanai nav nekādu prasību, produktam nav izsekojamības, dzīvnieku barība tiek izmantoti augšanas stimulatori, un hormonu preparāti.

COPA-COGECA eksperti iebilst pret šādu tirgus situāciju nozarē, taču Eiropas Komisija nekādu vērā ņemamu skaidrojumu pagaidām nesniedz, atsaucies ir tikai uz kopējo tirgu, preču brīvu kustību, noslēgtiem līgumiem un tamlīdzīgi.

EK pagaidām nevar sniegt informāciju par to vai tiek plānotas tirdzniecības barjeras produktiem no trešajām valstīm, kuru ražošana nav līdzvērtīga ES.

Ņemot vērā EK prognozes par liellopu gaļas sektoru ES līdz 2025. gadam, varam secināt, ka Latvijas ZM ieteikumi lauksaimniekiem nomainīt saimniecībā piena ražošanu pret liellopu gaļas ražošanu ir ļoti tuvredzīgi un balstīti tikai uz šodienas situāciju, jo kopumā EK liellopu gaļas sektorā nekādu būtisku izaugsmi nesaskata.

1. Tirgus situācija un perspektīvas

Kopumā skatoties uz ES liellopu gaļas tirgu var secināt ka nedaudz samazinās nokauto dzīvnieku skaits un mazāks ir arī iegūtās gaļas daudzums, taču samazinājums nav liels apmēram 3%.

Līdzīga situācija vērojama arī ar liellopu gaļas cenām, cenas mazliet ir samazinājušas, vienīgais cenu pieaugums vērojams teļa gaļai 5%-7%. Ja skatās uz 2016. gada pirmajiem mēnešiem, tad arī vērojams cenu samazinājums, salīdzinot ar attiecīgo periodu 2015. gadā par 5-10%, dažādu kategoriju gaļai.

Latvijā joprojām ir viszemākā liellopu gaļas vidējā cena starp pilnīgi visām dalībvalstīm, 2,28 Eur par kg (Lielbritānijā ir visaugstākā vidējā cena 4,66 Eur par kg)

Lielāks cenu kritums 2016.g. sākumā vērojams govju liemeņiem - 8%, ko var saistīt ar krīzi piena lopkopībā un to ka samazina govju skaitu, arī telēm ir līdzīga situācija – 5,4 %

Analizējot eksporta un importa situāciju – 2015. gadā ir palielinājies eksporta apjoms uz Turciju, Honkongu, Ķīnu, kā arī ir nedaudz atrastas jaunas eksporta iespējas galvenokārt uz Āzijas valstīm, tomēr tās nav pietiekošas. Jaunie iespējamie eksporta tirgi raksturojas ar lielu birokrātiju, lēnu

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

sarunu un dokumentu saskaņošanas procesu, kā arī to, ka katrai ES dalībvalstij iespēja eksportēt jāsaskaņo atsevišķi.

Liellopu gaļas imports uz ES galvenokārt ir no Brazīlijas 42%, Urugvajas 14%, Argentīnas 13%, kā arī tādas valstis kā Austrālija, ASV, Jaunzēlande. Importē galvenokārt svaigu gaļu.

Perspektīvas

Liellopu gaļas patēriņš pasaulē palielinās ļoti lēni, ja skatās apmēram 50 gadu periodā pieaugums ir ļoti neliels, dažas attīstītajās valstīs pat vērojams samazinājums, turpretī putnu gaļas patēriņa apjoms ir ļoti pieaudzis un turpina joprojām palielināties.

Pēc Eiropas Komisijas ekspertu prognozēm liellopu gaļas ražošanas apjoms ES līdz 2025. gadam varētu pat par dažiem procentiem samazināties. Arī attiecībā uz eksporta iespējām prognozēs nav pozitīvas, eksporta apjomos netiek prognozēts būtisks pieaugums.

Līdzīgas prognozes ir arī par liellopu gaļas cenu, līdz 2015. gadam netiek plānots, ka liellopu gaļas cena varētu būtiski palielināties, drīzāk cena varētu samazināties.

Tiek prognozēts, ka Turcija, sākot ar 2017. gadu, sakārtos savu liellopu ražošanas sistēmu, līdz ar to eksporta iespējas ES uz Turciju samazināsies.

Sanāksmes dalībnieki ir pārsteigti par EK prognozi nozarei un izsaka viedokli, ka ja šī prognoze piepildīsies, daudzas lauku saimniecības izputēs. (Breeders can die out)

2. Vienkāršošana un administratīvā sloga samazināšana liellopu liemeņu klasifikācijā

Vienkāršošanas mērķis ir vienkāršot sistēmu un padarīt to izmantojamāku samaksas sistēmas noteikšanai.

Plānots:

- Klasifikācija būs jāveic, ja nedēļā nokauj 150 dzīvniekus un vairāk (tagad 75) (cenu ziņošanai reprezentatīvie skaiti jā saglabā);
- Harmonizēt liemeņa apzīmēšanu katrā ražošanas sektorā – kautuve, sadale, tirdzniecība;
- Dalībvalsts varēs izvēties kontroles mehānismu – pēc risku analīzes vai ES minimālās prasības – 2x trijos mēnešos 40 liemeņus

Kautuves kur kauj mazāk par 150 dzīvniekiem nedēļā minimālās prasības nosaka dalībvalsts.

Dainis Rungulis

Paraksts